

SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO ĮTAKA GALIOJANČIO BENDROJO PLANO (KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO I-OJO PAKEITIMO IR JO KOREKTŪROS) SPRENDINIAMS

PRIORITETINĖS PLĖTROS TERITORIJOS. IŠAIŠKINIMAS

PROJEKTO VIETA

KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖ

UŽSAKOVAS

KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Savanorių pr. 371, LT-49500 Kaunas

**UAB
„Gaučė ir
Ko“**

Pareigos
Direktorė

Vardas Pavardė
Kristina Gaučė

Parašas

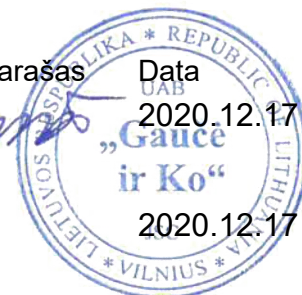
Data

2020.12.17

Projektų
vadovė

Rūta
Skripkienė
Atest. Nr. TPV 0109

2020.12.17

TURINYS

1. ĮVADAS	3
2. ĮSTATYMŲ TURINYS, SĄLYGOJANTIS GALIOJANČIO BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROBLEMATIKĄ.....	4
3. PAPILDOMAI SU NAGRINĖJAMA PROBLEMATIKA SUSIJUSIOS GALIOJANČIO BENDROJO PLANO NUOSTATOS.....	5
4. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.....	6

1. ĮVADAS

Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano I-ojo pakeitimo, patvirtinto 2014 m. rugpjūčio 28 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-299 (toliau – Bendrojo plano I-asis pakeitimas), Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 1-ojo pakeitimo koregavimo, patvirtinto 2017 m. lapkričio 16 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-411 (toliau - Bendrojo plano I-ojo pakeitimo korektūra) ir Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano I-ojo pakeitimo korektūros Nr.2, patvirtintos 2020 m. gegužės 28 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-233, sprendinių dėl urbanizuotų ir urbanizuojamų plėtos teritorijų sąvokos ir reikšmės bendrojo plano apimtyje išaiškinimas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (Nr. I-1120), priimtu 1995 m. gruodžio 12 d. (aktuali redakcija nuo 2014-01-01: Nr. XII-407, 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, Teritorijų planavimo normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7, ir kitais galiojančiais bei Bendrojo plano rengimo/keitimo/koregavimo metu galiojusiais teritorijų planavimą reglamentavusiais teisės aktais. Toliau Bendrojo plano I-ojo pakeitimo ir Bendrojo plano I-ojo pakeitimo korektūros dokumentai abu kartu vadinami Galiojančiu bendrojo planu).

Vertinant Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtos įstatymo (toliau vadinamas Infrastruktūros įstatymu), įsigaliosiančio 2021 m. sausio 1 d. (išskyrus – įstatymo 16 straipsnio 2 ir 5 dalys įsigalioja 2020-05-23; įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos įsigalioja 2022-01-01; Įstatymo 16 straipsnio 5 dalies nuostatos įsigalioja 2023-01-01), poveikį Galiojančio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui, atliekami šie veiksmai:

1. Identifikuojamos Galiojančio bendrojo plano probleminės situacijos, kurios susiklosto įsigaliojus Infrastruktūros įstatymui dėl: bendrojo plano rengimo/keitimo/koregavimo metu naudotų sąvokų ir jų reikšmių; bendrojo plano rengimo/keitimo/koregavimo metu galiojusių ir palaipsniui besikeitusių teisės aktų, reglamentavusių teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir jų sprendinių sudėtį. 2014 metais pasikeitus Teritorijų planavimo įstatymui, jame įvedus Prioritetinės plėtos teritorijos sąvoką, konkretizavus reikšmę bei savivaldybių įsipareigojimus šiose teritorijose, 2020 metais priėmus Infrastruktūros įstatymą, Galiojančio bendrojo plano urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtos sprendinių įgyvendinimas gali sąlygoti nepamatuotą, perteklinį savivaldybės infrastruktūros plėtos proceso mastą, jei anksčiau galiojusių teisės aktų nuostatomis rengti sprendiniai bus įgyvendinami pagal šiuo metu galiojančių teisės aktų ir nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Infrastruktūros įstatymo nuostatas.
2. Išaiškinama Galiojančiame bendrajame plane plėtos teritorijų ir jų plėtos etapiškumo samprata.
3. Nustatomas probleminės/-ių situacijos/-ų pobūdis: nustatoma, ar Galiojančiame bendrajame plane yra sąlygojamos kolizinės situacijos, ar Galiojančiame bendrajame plane yra nustatytos prioritetinės plėtos teritorijos ir ar jų sąvoka yra tapati vartojamai šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose – įstatymuose.
4. Parengiami siūlymai Galiojančio bendrojo plano korektūrai (jei nustatoma, kad korektūra būtina), su tikslu panaikinti dviprasmiškai traktuotinas sąvokas, įvedant aiškią takoskyrą tarp Galiojančio bendrojo plano sprendinių ir naujai priimtame Infrastruktūros bei galiojančiame Teritorijų planavimo įstatymuose naudojamų sąvokų.

2. ĮSTATYMŲ TURINYS, SĄLYGOJANTIS GALIOJANČIO BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROBLEMATIKĄ

3.1. Teritorijų planavimo įstatymas ir jo pakeitimai

Bendrojo plano I-asis keitimas buvo rengiamas Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrajam planui, patvirtintam 2009 m. sausio 29 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-1. Pirminio teritorijų planavimo dokumento apimtyje, sprendiniais buvo nustatytos prioritetingos teritorijos gyvenamųjų teritorijų plėtrai (žr. Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, patvirtintą 2009 m. sausio 29 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-1). Sprendiniuose Prioritetingos teritorijos gyvenviečių plėtrai buvo įvardintos kaip naujoms statyboms skirtos teritorijos, kuriose rekomenduojama koncentruoti gyvenamųjų teritorijų plėtrą, tačiau bendrojo plano sprendiniais nebuvo apibrėžta, kuriose Prioritetingose teritorijose ar jų dalyse gyvenviečių plėtrai bus vykdomas savivaldybės infrastruktūros įrengimas, nes tuo metu galioję teisės aktai nenumatė tokio reikalavimo.

Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 1-asis pakeitimas buvo pradėtas rengti 2010 m. rugpjūčio 26 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-286 „Dėl Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 1-ojo keitimo bei jo tikslų“ ir buvo rengtas vadovaujantis tuo laikotarpiu galiojusiais teisės aktais, reglamentavusiais Savivaldybės lygmens bendrųjų planų rengimo procesus ir turinį. Bendrojo plano I-ajam keitimui Planavimo darbų programoje, patvirtintoje 2011 m. kovo 3 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-106, buvo numatytas uždavinys patikslinti Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane, patvirtintame 2009 m. sausio 29 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-1, nustatytas prioritetingas ir neprioritetingas plėtos teritorijas prie gyvenviečių, tačiau laikotarpiu iki 2014 metų Teritorijų planavimo įstatymu dar nebuvo apibrėžta prioritetingųjų teritorijų sąvokos reikšmė bei atitinkami savivaldybių įsipareigojimai tose teritorijose. Todėl Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto 2009 m. sausio 29 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-1, sprendiniais nustatytos prioritetingos teritorijos gyvenamųjų teritorijų plėtrai buvo patikslintos Bendrojo plano I-uoju keitimu, numatant urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtos etapiškumo aplinkybes ir nebeįvardinant jų kaip prioritetingos plėtos gyvenamosios teritorijos, tad jos negali būti tapatinamos su dabartine Prioritetingųjų plėtos teritorijų reikšme.

Bendrojo plano I-asis keitimas buvo rengiamas vieno pagrindinių teritorijų planavimą apibrėžiančių ir reglamentuojančių teisės aktų – Teritorijų planavimo įstatymo, keitimosi laikotarpiu, kuriame tik nuo 2014 metų redakcijose buvo įvesta Prioritetingųjų plėtos teritorijų sąvoka bei sukonkretinta jos reikšmė - savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuojamos teritorijos, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą (Teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 13 punktą. Nauja įstatymo redakcija nuo 2014-01-01: Nr. XII-407, 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)). Tais pačiais 2014 metais Bendrojo plano I-ojo keitimo sprendiniai jau buvo parengti ir buvo vykdomas dokumento rengimo baigiamojo etapo procesas (vyko bendrojo plano viešinimas, derinimas, tikrinimas) bei Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 1-asis keitimo tvirtinimas Kauno rajono savivaldybės taryboje. Bendrojo plano I-ąjį keitimą tvirtinantis dokumentas – 2014 m. rugpjūčio 28 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-299.

3.2. Pagrindinės sąvokos Inžinerinės infrastruktūros įstatyme

Įsigaliojus Infrastruktūros įstatymui, jame buvo apibrėžta savivaldybių infrastruktūra, jos plėtos ir įgyvendinimo, finansavimo tvarkos, fizinių/juridinių asmenų, valstybės/savivaldos institucijų teisės, pareigos bei atsakomybės infrastruktūros plėtos procesuose.

Pagrindinės Infrastruktūros įstatymu apibrėžtos sąvokos:

Savivaldybės infrastruktūra – socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą atsakinga savivaldybė.

Socialinė savivaldybės infrastruktūra – kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statiniai ir (arba) savivaldybės funkcijoms vykdyti skirti objektai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą atsakinga savivaldybė.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Galiojančiame bendrajame plane numatytos urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, kurios iki Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo (2014 metais) ir Infrastruktūros įstatymo įsigaliojimo buvo nustatomos remiantis kita logika, supratimu ir principais, gali visiškai neatitikti vykstančios urbanistinės plėtros realijų ir gyventojų lūkesčių bei gali neužtikrinti savivaldybės ir gyventojų reikmių atitinkančios savivaldybės infrastruktūros plėtros. Todėl jos negali būti tapatinamos su Prioritetinės plėtros teritorijomis, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą, kaip tai apibrėžia Teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 13 punktą (žr. aktualią redakciją) bei visos negali būti traktuojamos kaip teritorijos, kuriose turi būti vystoma savivaldybės infrastruktūra.

Visos urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos Galiojančiame bendrajame plane turi būti peržiūrimos ir tikslinamos šiuo metu rengiamu Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 2-uoju keitimu, įvertinus Teritorijų planavimo ir Infrastruktūros įstatymų galiojančias nuostatas.

3. PAPILDOMAI SU NAGRINĖJAMA PROBLEMATIKA SUSIJUSIOS GALIOJANČIO BENDROJO PLANO NUOSTATOS

Remiantis Galiojančio bendrojo plano sprendinių ir teisės aktų raidos analize, galima teigti, kad Galiojančiame bendrajame plane nėra išskirtų prioritetinės plėtros teritorijų, kurios atitiktų Teritorijų planavimo ir Infrastruktūros įstatymo sąvokas ir nuostatas. Galiojančio bendrojo plano sprendiniais yra apibrėžiamas teritorijų plėtros etapiškumas ir laikotarpis, iki kurio arba nuo kurio yra siūloma vykdyti urbanistinę plėtrą atitinkamose plėtros teritorijose, tačiau tai nėra tapati reikšmė prioritetinės plėtros teritorijų sąvokai.

Tai patvirtina ir Galiojančio bendrojo plano sprendiniais numatytas reikalavimas – Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyti ir patvirtinti **prioritetinės plėtros teritorijas**, kuriose būtų vykdoma socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtra (žr. Galiojančio bendrojo plano sprendinių „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje“

esančią 3 pastabą: cituojama „Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu turi būti nustatytos prioritetinės plėtros teritorijos (numatant, kuriose teritorijose pirmiausiai bus plėtojama socialinė, inžinerinė infrastruktūra)“ (žr. 2 pav.)

10. 05 15	Gamtos paveldo objektų detalizavimas pateiktas bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje" PASTABOS: "Bendras planas yra teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas. Bendrojo plano grafinė dalis parengta M 1:50000 ir negali būti automatiškai transformuojama į stambesni mastelį - sprendiniuose neparodyti ir nenagrinėjami atskiri sklypai, nefiksujamos jų ribos, pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei kiti teritorijų naudojimo ir užstatymo parametrai nustatomi žemesnio lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentuose; "Kauno rajono savivaldybės administracija (pagal įstatymu suteiktą vietos savivaldos teisę) turi priimti sprendimus dėl žemės naudojimo būdo, jei bendrojo plano sklypo vieta patenka į daugiau kaip vieną funkcinę zoną (įvertinant numatomi vystyti veiklai galiojančius apribojimus); "Kauno rajono savivaldybės Tarybos sprendimu turi būti nustatytos prioritetinės plėtros teritorijos (numatant, kuriose teritorijose pirmiausiai bus plėtojama socialinė, inžinerinė infrastruktūra); "Bendrajį planą sudaro raštu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo sprendinių rezultatų visuma;	100000 0000800
-----------------	--	-------------------

1 pav. Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano I-ojo pakeitimo sprendinių Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys

Šis reikalavimas sprendiniuose išliko ir Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano I-ojo pakeitimo korektūroje (žr. 2 pav. Bendrųjų pastabų 3 punktą).

	BENDROSIOS PASTABOS: 1. Bendras planas yra teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas. Bendrojo plano grafinė dalis parengta M 1:50 000 ir negali būti automatiškai transformuojama į stambesni mastelį – sprendiniuose neparodyti ir nenagrinėjami atskiri sklypai, nefiksujamos jų ribos, pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei kiti teritorijų naudojimo ir užstatymo parametrai nustatomi žemesnio lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentuose; 2. Kauno rajono savivaldybės administracija (pagal įstatymu suteiktą vietos savivaldos teisę) turi priimti sprendimus dėl žemės naudojimo būdo, jei bendrojo plano sklypo vieta patenka į daugiau kaip vieną funkcinę zoną (įvertinant numatomi vystyti veiklai galiojančius apribojimus); 3. Kauno rajono savivaldybės Tarybos sprendimu turi būti nustatytos prioritetinės plėtros teritorijos (numatant, kuriose teritorijose pirmiausiai bus plėtojama socialinė, inžinerinė infrastruktūra); 4. Bendrajį planą sudaro raštu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo sprendinių rezultatų visuma;
--	---

2 pav. Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano I-ojo pakeitimo korektūros sprendinių Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys

4. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Visi aukščiau įvardinti faktai patvirtina, kad Galiojančio bendrojo plano apimtyje nėra nustatytų teritorijų, kurios atitiktų Teritorijų planavimo ir Infrastruktūros įstatymuose įvardintą ir vartojamą prioritetinės plėtros teritorijų sąvoką ir/ar atitiktų jos reikšmę.

Probleminė situacija nėra traktuojama kaip kolizija. Vadovaujantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, Savivaldybės bendrojo plano kolizija – padėtis, kai savivaldybės bendrajame plane numatyti vienas kitam prieštaraujantys sprendiniai, kuriais nustatomas skirtingas vieno ar kelių teritorijos naudojimo privalomųjų reikalavimų turinys. Vienas kitam prieštaraujančių sprendinių nėra.

Ši probleminė situacija traktuojama kaip bendrojo plano spraga, kurios sąvoka taip pat apibrėžta Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, ir kuri susiklostė savivaldybės bendrajame plane dėl besikeičiančio teritorijų planavimo teisinio reguliavimo bei kuriai susiklosčius bendrajame plane nėra nustatytų ir detalizuotų atitinkamų teritorijų naudojimo privalomųjų reikalavimų.

Ši spraga turi būti ištaisyta rengiant Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 2-ąjį keitimą, peržiūrint ir tikslinant Galiojančiu bendrojo plano nustatytas urbanizuotas ir urbanizuojamas teritorijas, nustatant prioritetines plėtros teritorijas, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą, kaip tai numato Teritorijų planavimo įstatymo 15 straipsnio „Savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatomi teritorijos naudojimo privalomieji reikalavimai“ 1 punkto „Savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose, atsižvelgiant į rengiamo bendrojo plano mastelį ir pagal Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės detalizuojant atitinkamų valstybės lygmens bendrųjų planų nuostatas, nustatomi šie teritorijos naudojimo privalomieji

reikalavimai:“ 8 dalis „išskiriamos urbanizuotos, urbanizuojamos ir neurbanizuojamos teritorijos (arba nurodomos urbanizuotų teritorijų plėtros kryptys), nustatant prioritetingas plėtros teritorijas ir galimą plėtros mastą, prioritetingas ir kitas galimas veiklas;“ įvertinant visas Teritorijų planavimo ir Infrastruktūros įstatymų nuostatas.